

**Завдання III етапу Всеукраїнської олімпіади
з української мови та літератури (11 клас)**

Українська мова

1. Завдання на вибір.

– Напишіть твір-роздум (обсяг – 2 стор.) щодо доцільності використання запозичених слів в українській мові, зазначивши в аргументах переваги або недоліки цього явища. Проілюструйте прикладами. Тему твору сформулюйте самостійно. Використайте складнопідрядні речення з підрядними обставинними.

– Стресостійкість – одна з найнеобхідніших якостей у сучасному світі. Чому важливо навчитися бути стійким? Чи вдасться разом з тим залишитися людиною? Викладіть ваш погляд на цю проблему у творі-роздумі, наведіть аргументи та приклади (обсяг – 2 стор.). Тему твору сформулюйте самостійно. Використайте фразеологізми.

12 б.

2. Лінгвістичний бліц. Виконайте завдання.

2.1. Зі словами *сердечний* та *сердешний* складіть речення так, щоб виявилися відмінності в лексичному значенні пропонованих прикметників.

2 б.

2.2. Поясніть значення фразеологізмів: *бити (вибивати) дрижаки; мазати медом речі*.

2 б.

2.3. Поставте наголос у словах: *оптовий, курятина, течія, одноразовий, начинка, центнер, чорнозем, феномен*.

4 б.

2.4. Запишіть словами числівники, подані в дужках слова поставте в потрібній граматичній формі:

відвантажили 465 (кілограм); записалося 32 (педагог); зекономили 1,5 (мільйон гривня); виорали 2,5 (гектар).

4 б.

3. Доберіть фразеологізми, що мають указане значення.

Даремно витрачати сили; напружено думати, намагатися зрозуміти; дуже тісно, надзвичайно людно.

3 б.

4. Поясніть значення мовознавчих термінів *орфографія, публіцистичний стиль, відмінок*. Відповіді проілюструйте прикладами.

3 б.

5. Доберіть українські відповідники до виділених запозичених слів.

1. *Хендмейд*-прикраси нині дуже популярні серед молоді. 2. *Сек'юриті* з агентства гарантують вам спокій і безпеку. 3. А може, він усе розуміє, просто прикидається собі таким дурником, щоб не виходити зі сценічного *іміджу*.

3 б.

6. Відредагуйте словосполучення.

З незапам'ятних часів; добробут покращився; отримати освіту; знаходиться на третій позиції; вийти з себе; навчатися українській мові.

3 б.

7. Поставте розділові знаки, підкресліть головні та другорядні члени, надпишіть над кожним словом, до якої частини мови воно належить. Накресліть схему речення.

Талановите треба помічати завжди й скрізь підтримувати його бо ним живе народ і що більше в тій чи іншій державі цінують талант то славетніша й сильніша вона від інших (П. Загребельний).

6 б.

Українська література

Завдання 1-6 визначають коротку відповідь, що треба вписати у вільний рядок.

1. Як називається індивідуальний поетичний стиль, якому властиві характеристики «кольоровий слух», «аристократичність духу», «поетичний всесвіт»?

2. Під впливом чиєї поезії П. Тичина написав вірш «Арфами, арфами...»?

3. Як називається твір, у якому автор «розстріляв українську мрійність, лагідність, сумирність, розстріляв во ім'я невблаганного фанатизму майбутньої України»?

4. Хто написав про свій твір такі слова: «Свій роман я почав писати зовсім для себе несподівано – воно, за первісним задумом, мало бути кіносценарієм, і то комедією»?

5. Який твір літературознавці називають «романтичним трактатом про мистецтво», у якому автор порушує тему культури української нації?

6. Хто прототип літературного героя Оглядівського?

6 б.

Завдання 7-9 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й обведіть кружечком букву, яка йому відповідає.

7. Підзаголовок «Картина з безодні» має твір, що закінчується словами:

А. І тихо щезли під льодом.

Б. Кораблі підняли якоря, Капітан!

- В. Але – сміливі завжди мають щастя.
Г. ...у далекій безвісті невідомо горіли тихі озера загірної комуни.

1 б.

8. Іта Пензо – прототип літературної героїні...

- А. новели
Б. роману
В. усмішки
Г. повісті-поеми

1 б.

9. Неподалік містечка Грунь народився автор твору

- А. «Ніч... а човен – як срібний птах!...»
Б. «Напис на книзі віршів...»
В. «Моя автобіографія»
Г. «Зелена євангелія»

1 б.

У завданні 10 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Відповідь упишіть під завданням у такому форматі: 1) А, 2) Б, 3) В, 4) Г.

10. Установіть відповідність.

<i>Художні образи</i>	<i>Назва твору</i>
1 слов'янський дзбан, земля стобарвна	А «Місто» Б «Уривок з поеми»
2 свячений ніж, вербний пух	В «Зелена євангелія» Г «Поза межами болю»
3 Верхній вал, бритва	Д «Вчись у природи творчого спокою...»
4 тисячі тіней, вогонь	

1) __, 2) __, 3) __, 4) __ .

4 б.

Завдання 11-12 визначають письмову відповідь на запитання.

11. Напишіть план сценарію свого документального фільму про одного з представників «розстріляного відродження». Додайте до плану інформацію про три цікаві факти з життя митця. Орієнтовний обсяг відповіді – 10 речень.

7 б.

12. Визначте, до якої стильової течії модернізму належить твір Ю. Яновського «Майстер корабля». Наведіть щонайменше чотири ознаки цієї течії, проілюструвавши їх конкретними прикладами з твору.

8 б.

Загальна кількість балів – 70.